

คำเรียกขานในภาษาไทยตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด

วริษา สารวิทย์

คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

corresponding author e-mail: warissa_120@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด โดยศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่น และผู้ใหญ่ ตามปัจจัยทางสังคม 3 ปัจจัย ได้แก่ อายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีการใช้คำเรียกขานหลากหลายมากกว่าผู้ใหญ่ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยทางสังคม 3 ปัจจัย พบว่าในปัจจัยอายุ การใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น ผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ในขณะที่วัยรุ่นและผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานเท่ากัน ส่วนการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนานั้น วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวนมากว่าผู้ใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิง สำหรับปัจจัยเพศ ในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานในการเรียกตนเองกับคู่สนทนาทั้งเพศชายและหญิงมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง ในขณะที่วัยรุ่นเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานในการเรียกตนเองกับคู่สนทนาทั้งเพศชายและหญิงน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศชาย ส่วนการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนานั้น จำนวนการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศชายของวัยรุ่นเพศหญิงน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง แต่ในการเรียกคู่สนทนาเพศหญิงด้วยกันนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้น มีจำนวนการใช้คำเรียกคู่สนทนาเพศชายด้วยกันน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศชาย ในขณะที่การใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศหญิงนั้น วัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศชาย การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยเพศความสัมพันธ์ของผู้พูด พบว่าการใช้คำเรียกขานในการเรียกตนเองเป็นไปในทางเดียวกันกับการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนา โดยการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นเพศหญิงและเพศชาย รวมถึงผู้ใหญ่เพศหญิง มีจำนวนเท่ากัน ส่วนผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนน้อยกว่า

คำสำคัญ: คำเรียกขาน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ ความสัมพันธ์ของผู้พูด

ADDRESS TERMS IN THAI BY THE AGE, GENDER AND RELATIONSHIP OF SPEAKERS

Warissa Sarawit

The Graduate School, Naresuan University

corresponding author e-mail: warissa_120@hotmail.com

Abstract

This research aimed to study the study address terms in Thai of youth and adult speakers in 3 factors: age, gender and relationship of speakers. The result of the study showed that the address terms of youth speakers were more numerous than adult speakers. The age factor, the address terms for addressing themselves of the female youth speakers were more numerous than female adult speakers but the address terms for addressing interlocutors of male and female youth speakers were more numerous than male and female adult speakers. The gender factor, the address terms for addressing themselves of female youth speakers are more numerous female adult speakers, whereas the address terms for addressing themselves of male youth speakers were less than male adult speakers. For addressing interlocutors, the address terms for addressing male interlocutors of female youth speakers were less than female adult speakers, but for addressing female interlocutors of female youth speakers were more numerous than female adult speakers. For male, the address terms for addressing male interlocutors of male youth speakers were less than male adult speakers, but for the addressing female interlocutors of male youth speakers were more numerous than male adult speakers. The relationship factor, the address terms for addressing themselves and for addressing interlocutors had the same pattern. The total amount of address terms of male and female youth speakers were equal to female adult speakers, which were more than of male adult speakers.

Keywords: address terms, youth, adult, relation of speaker

บทนำ

คำเรียกขาน เป็นคำที่ผู้พูดใช้เรียกอีกฝ่ายเพื่อที่จะเริ่มการสนทนาซึ่งพบเห็นในการใช้ในชีวิตประจำวันอีกทั้งเป็นคำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ ปัทมวรรณ (2542) กล่าวถึงคำเรียกขานว่าเป็นคำหรือวลีที่ใช้ในการเรียกผู้ที่เราพูดด้วย โดยคำเรียกขานนั้นสามารถเป็น คำสรรพนาม คำนาม หรือวลี โดยบราวน์ได้แบ่งประเภทคำเรียกขานไว้ 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ คำสรรพนามเรียกขาน คำกริยาเรียกขาน และคำนามเรียกขาน ซึ่งประเภทคำเรียกขานเหล่านี้จะมีการใช้อย่างเป็นระบบ โดยเมื่อพูดถึงระบบการใช้คำเรียกขานภาษาใดก็จะหมายถึงระบบการใช้คำทั้งหมดเพื่อใช้เรียกขาน ดังตัวอย่างในภาษาไทย ใช้คำว่า ‘เธอ’ เพื่อเรียกคู่สนทนาอีกฝ่าย นอกจากนี้ในภาษาไทยยังมีการใช้คำเรียกญาติใน

การเรียกขานคู่สนทนาอีกด้วย เช่น ใช้คำว่า ‘พี่’ เรียกคู่สนทนาที่อายุมากกว่า ‘น้อง’ เรียกคู่สนทนาที่อายุน้อยกว่า ซึ่งคำเรียกญาติเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นสรรพนามแทนการใช้คำนามในการเรียกขาน รวมทั้งกาญจนา (2550) ได้กล่าวถึงคำสรรพนามในภาษาไทยสะท้อนวัฒนธรรมไทย ว่าคำเรียกญาตินั้น ทำหน้าที่เสมือนคำสรรพนาม กล่าวคือ ในหมู่พี่น้อง คนไทยใช้คำแสดงลำดับญาติมาเป็นคำสรรพนาม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เช่น พ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา พี่ น้อง เป็นต้น ทั้งนี้ คำเรียกขานยังเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป ในแต่ละสังคมได้มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้คนในสังคมที่อยู่นั้นใช้ภาษาต่างกัน เช่น อาชีพ สถานที่ เวลา เชื้อชาติ เป็นต้น นอกจากปัจจัยที่กล่าวข้างต้นแล้ว เพศ อายุ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมใช้ภาษาแตกต่างกัน

ปัจจัยเรื่อง “เพศ” เป็นปัจจัยหนึ่ง que แสดงให้เห็นความแตกต่างในการใช้ภาษา ยิ่งสังคมให้ความสำคัญเรื่องการแยกเพศมากเท่าไรก็จะพบความแตกต่างทางภาษามากขึ้น ในสังคมไทยนั้นมีการให้ความสำคัญเรื่องเพศมาก จึงทำให้การใช้ภาษาของเพศชายและเพศหญิงต่างกัน เช่น คำลงท้าย “ครับ” สำหรับเพศชาย และคำว่า “ค่ะ” สำหรับเพศหญิง รวมถึงปัจจัยเรื่อง “อายุ” เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษา จากวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นเป็นช่วงวัยหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของภาษามาก เนื่องจากวัยรุ่น เป็นวัยที่อยู่กึ่งกลางระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ เป็นวัยที่อยู่ในระหว่างเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด พฤติกรรม อีกทั้งยังเป็นวัยที่เปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลาย ในปัจจุบัน มีการเปิดรับทั้งวัฒนธรรมตะวันตก และตะวันออก ดังนั้นการใช้ภาษาของวัยรุ่นนั้น จึงมีคำศัพท์ใหม่ๆ และหลากหลายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำเรียกขานในวัยรุ่นนั้น มีการใช้คำเรียกเพิ่มมากขึ้น เช่น มีการเรียกคู่สนทนาบุรุษที่ 2 ว่า “ตัวเอง” แต่เรียกแทนตัวเองซึ่งเป็นบุรุษที่ 1 ว่า “เค้า” นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ทำให้เกิดความแตกต่างในการใช้ภาษา กล่าวคือคู่สนทนาที่มีความสัมพันธ์ต่างกัน การใช้ภาษาก็จะแตกต่างกันด้วย เช่น ความสัมพันธ์คู่สนทนาที่ไม่รู้จัก ความสัมพันธ์คู่สนทนาที่รู้จักและสนิทกัน เป็นต้น อีกทั้ง ปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคม เช่น ปัจจัยเรื่องอายุ ในกรณีที่ผู้พูดต่างวัยกันหากมีความสัมพันธ์แบบรู้จักกับไม่รู้จักกันก็จะทำให้เกิดการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

การศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยที่ผ่านมา พบว่ามีการศึกษาคำเรียกขานในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาการแปลที่เกี่ยวกับคำเรียกขาน เช่น การแปลคำเรียกขานในนวนิยาย กรณีศึกษาเรื่องสั้นกว่าเลือดจากภาสกร (2541) การแปลคำเรียกขานและคำสรรพนามที่ปรากฏในนวนิยายแปลเรื่องคนซีเซีย ของจิตร ภูมิศักดิ์ นอกจากการศึกษาคำเรียกขานในเชิงการแปลแล้ว ยังมีการศึกษาเรียกขานตามถิ่นต่าง ๆ เช่น การใช้คำเรียกขานในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี โดยดรุณี (2542) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการแปรของรูปแบบการใช้คำเรียกขาน อีกทั้งยังมีการศึกษาคำเรียกขาน คำบุรุษสรรพนามที่ 1 และคำบุรุษสรรพนามที่ 2 ของผู้ชายในห้างสรรพสินค้า โดยการศึกษาของภูมิใจ (2549) โดยศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการใช้คำเรียกขานในการเรียกลูกค้าในห้างสรรพสินค้า นอกจากนี้ ยังมี การศึกษาคำเรียกขานตามปัจจัยสังคม นันธิกานต์ (2554) ได้ศึกษาการใช้คำเรียกขานคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคย ตามปัจจัย เรื่อง อายุ เพศ และสถานะทางสังคม พบว่ารูปแบบการใช้เรียกขานตามลักษณะโครงสร้างที่ผู้พูดใช้เรียกคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคยมี 2 รูปแบบ ได้แก่ โครงสร้างหน่วยเดียว เป็นการใช้คำเรียกญาติ ชื่อ คำจากภาษาอื่น คำบอกตำแหน่ง และ โครงสร้าง 2 หน่วย คือ คำเรียกญาติ+ชื่อ และคำสรรพนาม+ชื่อ ทั้งนี้ พบว่ามีการใช้คำเรียกขานในโครงสร้างหน่วยเดียวมากที่สุด โดยใช้คำว่า “คุณ” ซึ่ง

เป็นคำกลาง ๆ ในการเรียกคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคยและมีการใช้คำว่า “เธอ” ซึ่งปกติเป็นที่นิยมในการใช้เรียกคู่สนทนาเพศหญิง แต่ได้มีการยอมรับในการเรียกคู่สนทนาทั้งเพศชายและเพศหญิงมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการใช้คำเรียกขานของสังคมไทย อีกทั้งปีทศวรรษ (2542) ได้ศึกษาการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการใช้คำสรรพนามเรียกขานของวัยรุ่นจะใช้ในกรณีที่เรียกผู้ที่ไม่คุ้นเคยและอายุในรุ่นเดียวกันรองจากคำเรียกญาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นไทยยังให้ความสำคัญความผูกพันแบบเครือญาติ และให้ความสำคัญกับการยกย่องและความสนิทสนม โดยจะใช้คำเรียกญาติกับผู้ที่มียุมากกว่า แต่ทั้งนี้มีการเรียกชื่อ ซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยได้ 2 ประการ ได้แก่ ผู้เฒ่าแสดงเคารพต่อผู้ใหญ่ผู้น้อยลง และมีความสนิทสนมและความเท่าเทียมกันมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ในกรณีที่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าควรจะใช้คำใดแทนผู้พูดจะเกิดการใช้คำเรียกขานขึ้น ทั้งนี้จากการศึกษาการใช้คำเรียกขานที่ผ่านมาดังกล่าว ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาคำเรียกขานให้กว้างมากขึ้น โดยการศึกษาการใช้คำเรียกขานของผู้พูดในวัยอื่นเพิ่ม เช่น วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ ทำให้การศึกษาการใช้คำเรียกขานของผู้พูดต่างวัยนั้น โดยเฉพาะความแตกต่างของการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทคำเรียกขานที่ใช้ในชีวิตประจำวันของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตามปัจจัยทางสังคมของคู่สนทนา คือ อายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่แบ่งปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด 2 ระดับ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบไม่รู้จักกัน และความสัมพันธ์แบบรู้จักกัน ใช้การวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าสถิติของจำนวนการใช้คำเรียกขานแต่ละประเภท จากนั้นจึงจัดรูปแบบการใช้คำเรียกขานแต่ละประเภท และอภิปรายความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานแต่ละประเภทตามปัจจัยทางสังคม

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเก็บข้อมูล

1.1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ คำเรียกขาน ภาษาและเพศ ภาษาและอายุ

1.1.2 รวบรวมคำเรียกขานที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่น โดยการศึกษาสังเกตการณ์และจดบันทึกคำเรียกขาน กลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่น 5 คน ผู้ใหญ่ 5 คน จากนั้นได้นำคำเรียกขานแยกตามหมวดหมู่ ประเภทของคำเรียกขาน 3 ประเภท ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม และ คำเรียกญาติ (ทั้งนี้คำเรียกญาติทำหน้าที่เป็นคำสรรพนาม)

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ช่วงอายุ ได้แก่ วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ซึ่งการแบ่งช่วงกลุ่มอายุ 2 กลุ่มนี้ ในแต่ละกลุ่มจะแบ่งความห่างของอายุไม่เกิน 10 ปี เนื่องจากถือเป็นวัยที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังเว้นกลุ่มช่วงอายุวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ 15 ปี เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการใช้ภาษาตามอายุได้ชัดเจน โดยวัยรุ่นจะกำหนดช่วงอายุ 15-25 ปี แบ่งเป็น เพศหญิง 50 คน เพศชาย 50 คน รวม 100 คน และ วัยผู้ใหญ่จะกำหนดช่วงอายุ 40-50 ปี โดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา แบ่งเป็น เพศหญิง 50 คน เพศชาย 50 คน รวม 100 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 200 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยใช้การสังเกตการณ์ใช้คำเรียกขานพื้นฐานของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ จากนั้นจัดบันทึกและแบ่งการใช้คำเรียกขานตามหมวดหมู่ของคำต่าง ๆ ทั้งนี้ การรวบรวมข้อมูลการใช้คำเรียกขานนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่จะถูกกำหนดตามปัจจัยทางสังคม 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศของคู่สนทนา อายุของคู่สนทนา และความสัมพันธ์ของผู้พูด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทดลองใช้แบบสอบถามเบื้องต้นกับนิสิตคณะวิศวกรรมเคมี และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเรศวร โดยการสุ่มตัวอย่าง นิสิตเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน และพนักงานราชการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยสุ่มตัวอย่างพนักงานราชการชาย 5 คน และพนักงานราชการหญิง 5 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามและนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลจริงโดยการแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 คน ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น 100 คน แบ่งเป็นวัยรุ่นเพศชาย 50 คน วัยรุ่นเพศหญิง 50 คน และกลุ่มผู้ใหญ่ 100 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่เพศชาย 50 คน ผู้ใหญ่เพศหญิง 50 คน

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยของผู้พูดวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด โดยศึกษาเปรียบเทียบจำนวนคำเรียกขานของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ในการใช้คำเรียกขาน ตามปัจจัยทางสังคม 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยอายุ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตามปัจจัยอายุ

การใช้คำเรียกขาน	วัยรุ่นเพศหญิง	ผู้ใหญ่เพศหญิง	วัยรุ่นเพศชาย	ผู้ใหญ่เพศชาย
	จำนวนคำ	จำนวนคำ	จำนวนคำ	จำนวนคำ
เรียกตนเอง	7	9	6	6
เรียกคู่สนทนา	9	8	6	5

จากตารางที่ 1 ข้างต้นพบว่า ในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง โดยวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 7 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 9 คำ สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้น มีจำนวนการใช้คำเรียกขานเท่ากับผู้ใหญ่เพศชาย โดยวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวนเท่ากัน คือ 6 คำ

สำหรับการคำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนานั้น พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่หญิง โดยวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 9 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 8 คำ เช่นเดียวกับวัยรุ่นเพศชายที่มีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศชาย โดยวัยรุ่นเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 11 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 9 คำ

2. ปัจจัยเพศ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยเพศ

การใช้คำเรียกขาน	วัยรุ่นเพศหญิง		ผู้ใหญ่เพศหญิง		วัยรุ่นเพศชาย		ผู้ใหญ่เพศชาย	
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง
	จำนวนคำ		จำนวนคำ		จำนวนคำ		จำนวนคำ	
เรียกตนเอง	7	7	6	6	4	3	5	4
เรียกคู่สนทนา	7	7	9	6	5	7	7	5

จากตารางที่ 2 ข้างต้น พบว่าในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง โดยวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานตนเองกับคู่สนทนาเพศชายและหญิงจำนวนเท่ากัน คือ 7 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานตนเองกับคู่สนทนาเพศชายและหญิงจำนวนเท่ากัน คือ 6 คำ สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้น มีจำนวนการใช้คำเรียกขานน้อยกว่าผู้ใหญ่ โดยมีจำนวนการใช้คำเรียกขานตนเองกับคู่สนทนาเพศชายจำนวน 4 คำ และคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 3 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานตนเองกับคู่สนทนาเพศชายจำนวน 5 คำ และคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 4 คำ

สำหรับการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนานั้น พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนาเพศชายน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง โดยวัยรุ่นเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 7 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 9 คำ แต่ในเรียกคู่สนทนาเพศหญิงด้วยกันนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง โดยวัยรุ่นเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 7 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 6 คำ สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้น มีจำนวนการใช้คำเรียกคู่สนทนาเพศชายด้วยกันน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศชาย โดยมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 5 คำ ขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 7 คำ ส่วนการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศหญิงนั้น วัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศชาย โดยมีจำนวน 7 คำ ขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวน 5 คำ

3. ปัจจัยความสัมพันธ์ของผู้พูด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยความสัมพันธ์ของผู้พูด

การใช้คำเรียกขาน	วัยรุ่นเพศหญิง	ผู้ใหญ่เพศหญิง	วัยรุ่นเพศชาย	ผู้ใหญ่เพศชาย
	จำนวนคำ	จำนวนคำ	จำนวนคำ	จำนวนคำ
เรียกตนเอง	6	6	6	5
เรียกคู่สนทนา	9	9	9	10

จากตารางที่ 3 ข้างต้นพบว่า ในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานเท่ากับผู้ใหญ่เพศหญิง โดยมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 6 คำ สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้นมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่ โดยวัยรุ่นเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 6 คำ ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 5 คำ

สำหรับการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนานั้น พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานเท่ากับผู้ใหญ่เพศหญิง โดยวัยรุ่นและผู้ใหญ่เพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวน 9 คำ แต่วัยรุ่น

เพศชายนั้นจะมีจำนวนไม่เท่ากับผู้หญิงเพศชาย โดยที่วัยรุ่นเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานน้อยกว่าผู้หญิงเพศชาย โดยวัยรุ่นเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขาน จำนวน 9 คำ ในขณะที่ผู้หญิงเพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานจำนวน 10 คำ

อภิปรายผล

จากการศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยของผู้พูดวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูดนั้น นอกจากได้ทราบประเภทคำเรียกขานที่ผู้พูดใช้แล้วมากที่สุดแล้ว ยังทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ภาษาของผู้พูดในช่วงวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ซึ่งแตกต่างไปตามปัจจัยทางสังคม 3 ปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยเรื่องอายุ

จากการศึกษาพบว่า การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ มีการใช้คำเรียกขานที่มีส่วนทั้งคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน โดยวัยรุ่นจะใช้คำเรียกขานหลากหลายมากกว่าผู้ใหญ่ เช่น การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นเพศชายมีมากกว่าผู้หญิงเพศชาย โดย วัยรุ่นใช้คำเรียกขาน 4 ชนิด ได้แก่ คำนาม (‘ชื่อคู่สนทนา’) คำสรรพนาม (‘คุณ’, ‘เธอ’, ‘นาย’) คำเรียกญาติ (‘พี่’) และคำอื่น ๆ (‘เจ้’) ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาจีน ใช้เรียกคนที่มีความอายุน้อยกว่าเพศหญิง ในขณะที่ผู้หญิงเพศชาย ใช้คำเรียกขาน 3 ชนิด ได้แก่ คำนาม (‘ชื่อคู่สนทนา’, ‘ชื่อตำแหน่ง’) คำสรรพนาม (‘คุณ’, ‘เธอ’, ‘แก’) และคำเรียกญาติ (‘พี่’) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุด โดยผู้หญิงเพศชายใช้คำว่า ‘ผม’ ในการเรียกตนเองไม่ว่าคู่สนทนาจะมีความอายุน้อยกว่า เท่ากันหรือ น้อยกว่า ซึ่งการศึกษาของอมรา (2544) ที่กล่าวถึงความแตกต่างของการใช้ภาษากับอายุ ว่าอายุเป็นปัจจัยหนึ่งแบ่งสังคมออกเป็นกลุ่ม ซึ่งมีบทบาทที่ต่างกัน ส่งผลให้การใช้ภาษาต่างกัน นอกจากนี้ยังได้ยกตัวอย่างภาษาของเด็ก ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวคิดที่ว่าผู้พูดต่างวัยกันย่อมใช้ภาษาที่ต่างกัน การใช้ภาษาของวัยรุ่นและการใช้ภาษาของผู้ใหญ่ จึงมีความต่างกัน อีกทั้งการใช้ภาษาที่ต่างกันยังสะท้อนให้เห็นทัศนคติของสังคมที่ต่างกันได้อีกด้วยและคำเรียกขานก็เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างทางสภาพสังคมและทัศนคติผ่านผู้พูดวัยรุ่นและผู้ใหญ่

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้คำกลาง ๆ ที่ไม่ระบุเพศและอายุ เช่น คำสรรพนาม ‘คุณ’ ซึ่งพบในผู้ใหญ่เป็นส่วนมากแต่พบในกลุ่มวัยรุ่นเป็นส่วนน้อย คำสรรพนาม ‘คุณ’ ที่พบในวัยรุ่นอาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุ 15-25 ปี บางคนเริ่มเข้าทำงาน จึงทำให้การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นส่วนนี้มีความคล้ายคลึงกับผู้ใหญ่ที่อยู่ในวัยทำงาน ทั้งนี้การใช้คำเรียกขานที่เป็นคำกลางๆที่ไม่ระบุเพศและอายุ แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความห่างเหินกันมากขึ้น อีกทั้งยังพบคำเรียกขานที่เป็นการใช้คำอื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามในวัยรุ่นเพศชาย โดยใช้คำว่า ‘เจ้’ ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาจีนใช้เรียกคู่สนทนาเพศหญิงที่มีอายุน้อยกว่า มีความหมายว่า ‘พี่’ ในภาษาไทยแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นมีการใช้คำแปลกใหม่และหลากหลายกว่าผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่พบคล้ายในเรื่องการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่นั้น คือ การใช้คำเรียกญาติ โดยทั้งกลุ่มวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีการใช้คำเรียกญาติกับคู่สนทนาที่มีอายุน้อยกว่าและน้อยกว่านั้น สะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยที่ให้ความสำคัญในเรื่องอายุอาวุโส จึงทำให้การเรียกตนเอง หรือเรียกคู่สนทนาจึงพิจารณาเรื่องอายุเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่มีทัศนคติและความเป็นอยู่แบบเครือญาติ โดยมีการใช้คำเรียกญาติทั้งที่เป็นญาติแท้และทั้งที่ไม่ใช่ญาติ ซึ่งสอดคล้องกับปัทมวรรณ (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้

คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวสรุปว่าการใช้ภาษาของวัยรุ่นไทยมีการใช้ภาษาที่มีลักษณะผูกพันกับเครือญาติ โดยจะเห็นได้จากการใช้คำเรียกญาติมานำหน้าชื่อของอีกฝ่าย นอกจากนี้เมื่อมองความสัมพันธ์แบบเท่าเทียม ยังมีการใช้คำเรียก ชื่อ ระหว่างเพื่อน คนคุ้นเคย และคนรุ่นราวคราวเดียวกันเป็นเครื่องแสดงความสนิทสนม แต่กับคนที่ไม่คุ้นเคยจะใช้คำเรียกญาตินำหน้าคำเรียกขานแสดงให้เห็นถึงความผูกพันแบบเครือญาติ ดังที่กล่าวข้างต้น

2. ปัจจัยเรื่องเพศ

จากการศึกษาพบว่า การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นทั้งเพศชายและหญิงแตกต่างจากการใช้คำเรียกขานของผู้ใหญ่เพศชายและหญิงไม่มากนัก โดยการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองและเรียกคู่สนทนาของทั้งวัยรุ่นเพศหญิงมีน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง ตัวอย่างเช่น การใช้คำเรียกขานเรียกของวัยรุ่นเพศหญิงในการเรียกคู่สนทนาเพศชายจำนวน 7 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'เธอ', 'นาย', 'ตัวเอง', 'แก', 'พี่', 'น้อง') และเรียกคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 7 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'เธอ', 'มึง', 'ตัวเอง', 'แก', 'พี่', 'น้อง') ในขณะที่การใช้คำเรียกขานของผู้ใหญ่เพศหญิงมีการเรียกคู่สนทนาเพศชายจำนวน 9 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'เธอ', 'นาย', 'ตัวเอง', 'มึง', 'แก', 'พี่', 'น้อง') และเรียกคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 6 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'เธอ', 'ตัวเอง', 'แก', 'พี่') การใช้คำเรียกขานเรียกของวัยรุ่นเพศชายในการเรียกคู่สนทนาเพศชายมีจำนวน 5 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'นาย', 'มึง', 'พี่') และเรียกคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 7 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'เธอ', 'ตัวเอง', 'นาย', 'แก', 'น้อง') ในขณะที่การใช้คำเรียกขานเรียกของผู้ใหญ่เพศชายในการเรียกคู่สนทนาเพศชายจำนวน 7 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'นาย', 'เธอ', 'มึง', 'แก', 'พี่') และเรียกคู่สนทนาเพศหญิงจำนวน 5 คำ ('ชื่อคู่สนทนา', 'คุณ', 'เธอ', 'แก', 'น้อง')

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า ผู้ใหญ่เพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศชายและหญิงในจำนวนที่แตกต่างกัน โดยเห็นได้จากการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนาเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงด้วยกัน ซึ่งต่างจากวัยรุ่นที่มีการใช้คำเรียกขานคู่สนทนาเพศชายและหญิงในจำนวนเท่ากัน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่เพศหญิงให้ความสำคัญกับเรื่องเพศมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง สำหรับการเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่เพศชายนั้นมีจำนวนต่างกัน โดยวัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนาเพศหญิงในจำนวนที่มากกว่าเพศชาย ซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่เพศชายที่มีการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศหญิงน้อยกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องเพศที่ต่างกัน โดยวัยรุ่นเพศชายให้ความสำคัญกับคู่สนทนาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในขณะที่ผู้ใหญ่เพศชายให้ความสำคัญกับคู่สนทนาที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ยังพบว่า ความแตกต่างของคำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนาของผู้ใหญ่เพศชายและเพศหญิงนั้นมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือมีการใช้คำสรรพนามที่เป็นคำกลาง ๆ ไม่แยกเพศ ได้แก่ คำว่า 'คุณ' มากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกับการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงที่ใช้คำเรียกขานโดยใช้คำนามเรียกชื่อคู่สนทนามากที่สุด เนื่องจากสภาพสังคมที่ต่างกัน โดยผู้ใหญ่มีสถานะทางสังคมที่เห็นห่างกว่าวัยรุ่น กล่าวคือเป็นสังคมที่มีความหลากหลายวัย และหลากหลายสถานะทางสังคมทั้งหน้าที่การงานมากกว่าในสังคมของวัยรุ่นที่พบปะกับคนในวัยเดียวกันและสภาพทางสังคมคล้ายกันเป็นส่วนมาก จึงทำให้การใช้คำเรียกขานของผู้ใหญ่มีความเห็นห่างมากกว่าวัยรุ่น โดยการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นโดยใช้คำนามเรียกชื่อคู่สนทนานั้น แสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมกันมากกว่าผู้ใหญ่

นอกจากการพบการใช้คำเรียกขานที่แตกต่างกันของวัยรุ่นและผู้ใหญ่แล้ว ยังพบความแตกต่างของประเภทของคำเรียกขานของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างจากประเภทคำเรียกขานของผู้ใหญ่เพศชายและเพศหญิง โดยพบการใช้คำไม่สุภาพ ได้แก่ คำว่า ‘มึง’ มากกว่าผู้ใหญ่ ซึ่งวัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำว่า “มึง” มากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนีย์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ใช้ในการตัดสิน “ความสุภาพ” ในการสนทนาของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มตัวอย่างระดับอุดมศึกษาของไทย กล่าวถึง ความสุภาพในการสนทนาของเพศชาย หมายถึง การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบทในการสนทนา ซึ่งมีหลักอยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่ เรื่องที่พูด กาลเทศะ เวลาและสถานที่ ความสนิทสนมของผู้พูดและผู้ฟัง ในขณะที่เพศหญิงให้ความสำคัญความสุภาพในการสนทนา หมายถึง การไม่พูดคำหยาบ การใช้คำลงท้าย และรูปภาษา นอกจากนี้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ยังสะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยว่ามักใช้ความสุภาพในประเมินค่าและควบคุมวิธีการสนทนาของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เช่น หากเพศหญิงใช้คำหยาบ ‘กู’ ‘มึง’ จะถูกมองว่าไม่สุภาพ แต่หากเป็นเพศชายใช้จะถือเป็นเรื่องปกติ งานวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของทัศนคติความสุภาพ ที่มาจากการหล่อหลอมให้เกิดอุดมการณ์ทางเพศที่ต่างกันในสังคมไทย

นอกจากนี้ การที่วัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำว่า “มึง” มากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของบทบาททางเพศของเพศหญิงและเพศชายในสังคมไทยที่เกิดจากการขัดเกลาของสังคม ซึ่งการศึกษาของอมรา (2541) ที่กล่าวถึง เรื่องภาษาและเพศว่า บทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงเป็นสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้จากการขัดเกลา สังคมทัศนคติของสังคม ตามความแตกต่างทางร่างกาย เช่น ผู้ชายมักเป็นกลุ่มผู้คุมกัน หาเงินเลี้ยงครอบครัว แต่ผู้หญิงรับบทเป็นแม่ เป็นแม่บ้านดูแลบ้าน บทบาทที่แตกต่างของผู้หญิงและผู้ชายถูกเรียนรู้จากสังคมตั้งแต่เด็ก ความแตกต่างของหญิงและชายมีน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบทบาทของทั้งสองเพศในสังคมนั้น ความแตกต่างทางบทบาทของหญิงและชายในสังคม ย่อมส่งผลต่อการใช้ภาษาที่แตกต่างกันอีกด้วย โดยผู้หญิงและผู้ชายนั้นต่างก็เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงภาษาไปคนละทาง โดยฝ่ายหญิงจะเป็นผู้นำในการใช้รูปแบบที่มีศักดิ์ศรี ส่วนผู้ชายจะมีลักษณะตรงกันข้ามกัน ซึ่งอาจเรียกได้ว่า ศักดิ์ศรีซ่อนเร้น กล่าวโดยสรุปคือการที่สังคมแบ่งปัจจัยทางเพศเป็น 2 ฝ่าย ทำให้ชายและหญิงมีลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกัน ทำให้ภาษาหนึ่งมีการแปร และการแปรนี้เองทำให้มีการใช้หลายรูปแข่งขันกัน โดยผู้หญิงจะใช้ภาษาที่เป็นไปในทางมาตรฐานมากกว่าภาษาของเพศชาย

3. ปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ของผู้พูด

จากศึกษาพบว่า ในความสัมพันธ์ที่ผู้พูดไม่รู้จักกัน การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีความต่างกัน โดยการใช้คำเรียกขานของผู้ใหญ่จะใช้คำที่เป็นทางการมากกว่า เช่น ‘คุณ’ ‘ผม’ ‘ฉัน’ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนธิกันต์ (2554) ที่ศึกษาเรื่องการใช้คำเรียกขานของคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคย พบว่าผู้พูดและผู้ฟังที่ไม่คุ้นเคยส่งผลต่อการใช้คำเรียกขาน โดยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิง ใช้คำสรรพนามในการเรียกขานคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคย ด้วยคำว่า ‘คุณ’ ซึ่งเป็นคำกลาง ๆ ที่ไม่ระบุเพศและอายุ และแสดงความสุภาพถือเป็นการให้เกียรติคู่สนทนา สำหรับการเรียกขานของผู้พูดที่รู้จักกันนั้น ในระดับที่ไม่สนิทกัน การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ในความสัมพันธ์ที่ไม่รู้จักกัน คือ การใช้คำเรียกขานเป็นไปในเชิงสุภาพ และใช้คำกลาง ๆ แต่มีลักษณะต่างกันคือ วัยรุ่นมีการใช้คำนามเรียกชื่อมากกว่าวัยผู้ใหญ่ที่มีการใช้คำกลาง ๆ เช่น ‘คุณ’ ‘ฉัน’ แสดงให้เห็นถึงความเห็นต่างกันทางสถานะทางสังคมที่

แตกต่างระหว่างวัยรุ่นด้วยกัน และผู้ใหญ่ด้วยกัน ในขณะที่ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์ในระดับที่รู้จักกันและสนิทกัน ในกลุ่มวัยรุ่นมีการใช้คำสรรพนามไม่สุภาพมากกว่าผู้ใหญ่ เช่น ‘กู’ ‘มึง’ เป็นต้น และมีการใช้คำเรียกขานด้วยการเรียกชื่อคู่สนทนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมวรรณ (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวสรุปว่าการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์แบบสนิทสนมกันนั้น มีการใช้คำเรียกขานด้วยการเรียกชื่อมากที่สุด โดยหากคู่สนทนามีความสัมพันธ์สนิทสนมกันมาก พบการใช้คำเรียกขานโดยการเรียกชื่อพ้องของคู่สนทนาอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังพบคำยืมจากภาษาจีน เช่น ‘อ๊วะ’ ‘ลื้อ’ คำที่มาจากภาษาถิ่น เช่น ‘คิง’ เป็นต้น แต่การใช้คำเรียกขานของผู้ใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงกลับมีความคล้ายคลึงกับผู้พูดในความสัมพันธ์ในระดับไม่สนิทกัน โดยมีการใช้คำกลาง ๆ ดังข้างต้น แต่พบคำไม่สุภาพเป็นส่วนน้อยจากข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การใช้คำเรียกขานของผู้พูดวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด มีความแตกต่างกันทั้งในแง่ของจำนวนคำและประเภทของคำ โดยความต่างนี้เกิดจากสภาพสังคมที่ต่างกันในแต่ละวัย อย่างไรก็ตามยังคงมีลักษณะการใช้คำเรียกขานที่เป็นไปในทางเดียวกันอยู่ โดยศึกษาการใช้คำเรียกขานตามปัจจัยอายุ ยังคงพบการใช้คำเรียกขานที่เป็นจำนวนมากทั้งในวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ซึ่งสิ่งนี้ได้สะท้อนสังคมไทยให้ความสำคัญกับผู้อาวุโสและยังคงมีทัศนคติกับคนในสังคมแบบเครือญาติอีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้คำเรียกขานของผู้พูดวัยรุ่นและผู้ใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงได้ข้อสรุปเมื่อเปรียบเทียบกับสมมติฐาน ดังนี้

1. การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่พบว่า วัยรุ่นมีการใช้คำเรียกขานหลากหลายกว่าผู้ใหญ่ ทั้งการใช้คำเรียกขานเรียกตนเอง และเรียกคู่สนทนา โดยวัยรุ่นจะมีการใช้คำอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำยืม เช่น ‘เจ้’ ‘คิง’ เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าคำเรียกขานของวัยรุ่นหลากหลายกว่าคำเรียกขานของผู้ใหญ่
2. การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยอายุนั้น พบว่าในการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนา วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานจำนวนมากกว่าผู้ใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่ในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น ผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ในขณะที่วัยรุ่นและผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนการใช้คำเรียกขานเท่ากัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า วัยรุ่นและผู้ใหญ่มีการใช้คำเรียกขานจำนวนไม่ต่างกัน อย่างไรก็ตามยังคงพบว่ามีการใช้คำเรียกขานมากที่สุดทั้งวัยรุ่นและผู้ใหญ่

สำหรับการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยเพศนั้น พบว่า มีจำนวนต่างกัน โดยในการใช้คำเรียกขานเรียกตนเองนั้น วัยรุ่นเพศหญิงนั้นมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง ในขณะที่การใช้คำเรียกขานเรียกตนเองของวัยรุ่นเพศชายนั้นมีจำนวนน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศชาย อีกทั้ง การใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนายังมีจำนวนต่างกัน โดยจำนวนการใช้คำเรียกขานเรียกคู่สนทนาเพศชายของวัยรุ่นเพศหญิงน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง แต่ในการเรียกคู่สนทนาเพศหญิงด้วยกันนั้น วัยรุ่นเพศหญิงมีจำนวนการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศหญิง สำหรับวัยรุ่นเพศชายนั้น มีจำนวนการใช้คำเรียกคู่สนทนาเพศชายด้วยกันน้อยกว่าผู้ใหญ่เพศชาย ในขณะที่การใช้คำเรียกขานเรียกคู่

สนทนาเพศหญิงนั้น วัยรุ่นเพศชายมีการใช้คำเรียกขานมากกว่าผู้ใหญ่เพศชาย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีจำนวนไม่ต่างกัน

3. การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามปัจจัยเพศความสัมพันธ์ของผู้พูด พบว่าวัยรุ่นมีจำนวนการใช้คำเรียกขานใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ แต่ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกขานในการเรียกตนเองของวัยรุ่นเพศหญิงและเพศชายรวมถึงผู้ใหญ่เพศหญิงมีจำนวนเท่ากัน คือ 6 คำ ส่วนผู้ใหญ่เพศชายมีจำนวนน้อยกว่า คือ 5 คำ เช่นเดียวกับการใช้คำเรียกขานในการเรียกคู่สนทนา วัยรุ่นเพศหญิงและเพศชายรวมถึงผู้ใหญ่เพศหญิงก็มีจำนวนเท่ากัน คือ 9 คำ แต่ของผู้ใหญ่เพศชายนั้นมีจำนวนมากกว่า คือ 10 คำ นอกจากนี้ ยังพบว่าชนิดคำเรียกขานของวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันอีก เช่น ในปัจจัยความสัมพันธ์ ที่ผู้พูดรู้จักกันและสนิทกัน วัยรุ่นมีการใช้คำเรียกขานด้วยคำสรรพนาม “แก”, “มึง” ซึ่งต่างจากผู้ใหญ่ต่างจากผู้ใหญ่ที่ใช้คำสรรพนาม “คุณ” เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.ชนนิต อินทจามรรักษ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2550). คำสรรพนามในภาษาไทยสะท้อนวัฒนธรรมไทย. จดหมายข่าว. จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=686>. เข้าถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2556.
- ดรณี ประกอบแสง. (2542). การใช้คำเรียกขานในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2554). พัฒนาการของการศึกษาเรื่องความสุภาพ. วารสารรวมคำแหง, 27(2), 33-55.
- นันทิกานต์ จันทร์อภิบาล. (2554). การใช้คำเรียกขานของคู่สนทนาที่ไม่คุ้นเคย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมวรรณ วงศ์จร. (2542). การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาสกร เชื้อสว. (2541). การแปลคำเรียกขานในนวนิยาย: กรณีศึกษาเรื่องขันกว่าเลือด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภูมิใจ บัณฑุชัย. (2549). คำเรียกขาน คำบุรุษสรรพนามที่ 1 และคำบุรุษสรรพนามที่ 2 ของผู้ชายในห้างสรรพสินค้า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม Sociolinguistic. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.